

ပဋိပက္ခတွေကြားထဲက ရခိုင်စီးပွားရေးဘယ်လဲ

7 October 2017

ဦးဇော်အေးမောင် (ရခိုင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး)

ဦးဝင်းအောင် (ရခိုင်ပြည်နိုင်ငံရေး၊စီးပွားရေးလေ့လာသုံးသပ်သူ)

ဦးငြိမ်းချမ်းမောင် (ရမ္မာဝတီကုမ္ပဏီနှင့်ဗဟုကုမ္ပဏီသီဟိုတယ်လုပ်ငန်းရှင်)

ဦးထွန်းကြည် (ကျောက်ဖြူကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးညှိနှိုင်းရေးမှူး)

“ရခိုင်ပြည်နယ်ဟာအဆင်းရဲဆုံးဆိုတာကိုကျနော်လက်မခံနိုင်ဘူး။စီမံခန့်ခွဲမှုမှားယွင်းနေလို့ ဆင်းရဲတာနော်။ကျနော်တစ်ခုပြောမယ်။ရခိုင်ပြည်နယ်ကဂါတ်စ်ကိုရောင်းတာတစ်နှစ် ကိုဒေါ်လာသန်း၈၀၀ရတယ်။နောက်တစ်ခုကရေနံပိုက်လိုင်းဖြတ်တာတစ်နှစ်ကိုဒေါ်လာ သန်း၁၆၀ရတယ်။ရခိုင်ပြည်နယ်မှာလူဦးရေက၃သန်းတောင်မပြည့်ဘူး။ဒါကြောင့် ရခိုင်ဆင်းရဲတယ်၊ဆင်းရဲတယ်ဆိုတာ resource sharing အားနည်းနေလို့ဆင်းရဲတာ။ ပြီးတော့ရခိုင်ပြည်နယ်မှာခေတ်အဆက်ဆက်ဘာစက်ရုံ၊အလုပ်ရုံမျှမတည်ပေးခဲ့တဲ့အတွက် လည်းအလုပ်အကိုင်ရှားပါးတယ်။ဒါကြောင့်ရခိုင်တွေဆင်းရဲတယ်၊ဆင်းရဲတယ်ဆိုတာဟာ စီမံခန့်ခွဲမှုလိုအပ်ချက်တွေကြောင့်ပါ။ခေတ်အဆက်ဆက်ကိုပြောတာနော်။ဒီလောက်ပင်လယ် သံယံဇာတတွေရှိတဲ့ဒေသတစ်ခုကဆင်းရဲနေရတယ်။ဒါကိုကျနော်တို့ပြုပြင်ဖို့ change တစ်ခုလို နေပြီ” ဦးဇော်အေးမောင်

“ရခိုင်ပြည်နယ်က သံယံဇာတတွေပေါကြွယ်ဝတဲ့ပြည်နယ်တစ်ခုလို့ပြောလို့ရပါတယ်။ဒါပေမယ့် အဲ့ဒီသံယံဇာတတွေကိုပြီးခဲ့တဲ့ခေတ်အဆက်ဆက်ကအစိုးရတွေကိုယ်တိုင်ခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ် ထုတ်ခဲ့လို့လည်းဒီလိုအနေအထားနဲ့နောက်ကျကျန်ရစ်ခဲ့တယ်လို့ပြောလို့ရတာပေါ့နော်။ဒါပေမယ့် တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပဲသမ္မတဦးသိန်းစိန်တက်လာတဲ့နောက်ပိုင်းမှာဒီမိုကရေစီပွင့်လင်းမြင်သာ မှုတွေရှိလာတယ်။အခြေခံဥပဒေတွေရှိလာတယ်။ဒါပေမယ့်ကျနော်တို့ဒေသခံတိုင်းရင်းသားတွေ အတွက်ကတော့အထူးသဖြင့် ၂၀၀၈ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအောက်မှာတိတိလင်းလင်းပြဌာန်း ထားတဲ့ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုအောက်မှာပဲကျနော်တို့ပိုပြီးတော့ရှေ့ကိုသွားနိုင်တဲ့အခင်းအကျဉ်းက အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိကန့်သတ်ချက်တွေရှိနေတုန်းပဲလို့ပြောလို့ရတယ်” ဦးဝင်းအောင် (ရခိုင်ပြည်နိုင်ငံရေး၊စီးပွားရေးလေ့လာသုံးသပ်သူ)

“ကျောက်ဖြူအထူးစီးပွားရေးဇုန်ကဒေသခံတွေအပေါ်မှာဘယ်လောက်အတိုင်းအတာအထိ အကျိုးပြုမလဲဆိုတော့ဥပဒေတွေ၊နည်းဥပဒေတွေ၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေပြဌာန်းဖို့လိုပါတယ်။နောက် ကျနော်တို့ဒေသခံတွေအကျိုးအတွက်ဘယ်လောက် resource sharing ပေးမလဲ။လုပ်ပိုင်ခွင့် ဘယ်လောက်ပေးမလဲ။ဥပမာပြောရမယ်ဆိုရင်ဇုန်တွေရောက်လာလို့ဒီဇုန်တွေမှာဘယ်နှစ်ရာခိုင် နှုန်းအလုပ်ခန့်ပေးမလဲ။ပြီးခဲ့တဲ့အတော်အတွင်းကမက်ဒဲကျွန်းမှာရေနံပိုက်လိုင်းတွေလုပ်တယ်။ ပထမတော့ရခိုင်တိုင်းရင်းသားတွေအလုပ်အကိုင်ရမယ်ဆိုပြီးတော့မစားရဝမခန်းကျနော်တို့ တကယ်ထင်ခဲ့တယ်။ဒါပေမယ့်ကျွမ်းကျင်မှုမရှိဘူးဆိုပြီးတော့အကြောင်းပြချက်နဲ့ထမင်းချက်က အစတရုတ်ပြည်ကခေါ်လာပြီးတော့လုပ်သွားတော့ကျနော်တို့ဒေသခံတွေမှာရသင့်သလောက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမရလိုက်ဘူး။ဒီတော့ဒါတွေကိုကျနော်တို့ကဥပဒေတွေ၊နည်း ဥပဒေတွေပြဌာန်းပြီးတော့လုပ်ဖို့ကအစိုးရမှာတာဝန်ရှိပါတယ်” ဦးဇော်အေးမောင်

“ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဆိုတဲ့နေရာမှာကျနော်တို့ဒေသခံတွေကကောဘယ်လောက်ရင်းနှီးမြုပ်နှံနိုင်သလဲ ဆိုတဲ့ကိုယ့်ရဲ့ capacity ကလည်းအရေးကြီးတယ်လေ။အခုညှိနှိုင်းဆဲပါ။ကျနော်တို့ဒေသခံတွေ က၃၀-၃၅ရာခိုင်နှုန်းတောင်းတယ်။ဒါပေမယ့်ဟိုကပေးတာပထမ၁၅ရာခိုင်နှုန်းပဲပေးတယ်။ဒါပေ မယ့်အဲ့ဒါကိုညှိနှိုင်းနေပါတယ်။ညှိနှိုင်းနေတော့ကျနော်တို့ဒေသခံတွေလည်းအတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိရင်းနှီးမြုပ်နှံခွင့်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။အခုကျောက်ဖြူအထူးစီးပွားရေးဇုန်ရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့လည်းပြောင်းသွားပါပြီ။အဲ့ဒီပြောင်းသွားတဲ့အဖွဲ့နဲ့ဆွေးနွေးနေကြပါတယ်။ဆွေးနွေးပြီးတော့ အကောင်းဆုံးတစ်ခုဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ကျနော်မျှော်လင့်ပါတယ်” ဦးဇော်အေးမောင်

“ကျနော်တို့အနေနဲ့ရာခိုင်နှုန်းတစ်ခု ဥပမာ-၅၁ရာခိုင်နှုန်းဆိုရင် control managemnet အနေနဲ့ပါဝါရှိ တယ်လေ။အဲ့ဒီဟာကိုအခြေခံဥပဒေထဲမှာကိုပြဌာန်းထားရမှာဖြစ်တယ်။အထူးသဖြင့်ပြောချင်တာက နိုင်ငံရေးအကန့်အသတ်အပြင်ဘဏ္ဍာရေးပေါ်လစီအကန့်အသတ်တွေလည်းရှိတယ်။ကျနော်တို့ ရခိုင်ပြည်နယ်ဆင်းရဲနေရတာဘတ်ဂျက်ကိုကြည့်လိုက်ပါ။သမ္မတဦးသိန်းစိန်တက်လာကတည်း ကနောက်ဆုံးရက်အထိဘတ်ဂျက်တွေကိုကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင်တိုင်းရင်းသားဒေသတွေရဲ့ဘတ် ဂျက်တွေကပြည်ထောင်စုတစ်ခုရဲ့ဘတ်ဂျက်ရဲ့၃ဒသမရာခိုင်နှုန်းကနေစခဲ့တယ်။နောက်ဆုံး ဦးသိန်းစိန်ဆင်းသွားတော့ဘတ်ဂျက်တွေက၇ဒသမရာခိုင်နှုန်းအထိရှိခဲ့တယ်ဆိုပေမယ့် အင်မတန်ကိုနည်းပါတယ်။အခုNLDအစိုးရတက်လာတဲ့နောက်ပိုင်းမှာရခိုင်ပြည်ဘတ်ဂျက်က

တစ်ဝက်လောက်ကျသွားတာကိုတွေ့ရပါတယ်။ ဒီတော့ကျနော်တို့စီးပွားရေးကိုအခြေခံတဲ့လုပ်တဲ့ ကိုင်တဲ့အခင်းအကျဉ်းမျိုးမရှိဘူးဆိုရင်အဲဒီဟာကအင်မတန်ကိုခက်ပါတယ်။ရခိုင်တစ်ပြည်နယ်လုံး ကိုကြည့်မယ်ဆိုရင်လုပ်ရမယ့်အပိုင်းတွေကိုသတ်သတ်မှတ်မှတ်နဲ့မဟာဗျူဟာအရ ဘယ်ဟာကိုဦးစားပေးအကောင်အထည်ဖော်ရမယ်(ဥပမာ-စိုက်ပျိုးရေး၊သားငါးကဏ္ဍလား။ အထူးစီးပွားရေးဖုန်လား။သဘာဝခါတ်ငွေ့ကဏ္ဍလား။အဲဒီဟာတွေကိုသတ်သတ်မှတ်မှတ်နဲ့ ဗဟိုအစိုးရကရှင်းရှင်းလင်းလင်းထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီးတော့တင်ပြဖို့လိုပါတယ်” ဦးဝင်းအောင်

“နံပါတ်တစ်ဒီပဋိပက္ခတွေဖြစ်တာဟာလွန်ခဲ့တဲ့၁၉၄၂ခုနှစ်ကတည်းကဖြစ်ခဲ့တာ။ဒါကနှစ်ပေါင်း များစွာဖြစ်လာတာ။ဒါကကျနော်တို့ရခိုင်ဒေသကိုလူမျိုးအမည်တစ်ခုမရှိတဲ့နာမည်တစ်ခုကိုအလိမ် သုံးပြီးတော့ဒီဒေသကိုလုတဲ့နယ်မြေလုတဲ့သူတို့ရဲ့ပြဿနာ။တရုတ်ကလည်းအဲဒီဟာကိုဖန်တီးတာ လည်းမဟုတ်ဘူး။ဖြစ်အောင်လုပ်တာလည်းတရုတ်မဟုတ်ဘူး။နောက်တစ်ခုကတရုတ်ဟာဒီပြဿနာ တက်လို့သူရဲ့ one belt one road အစီအစဉ်ကြီးကိုရပ်ဖို့မရှိဘူး။သူကသူ့အလုပ်သူလုပ်သွားမှာပါ။ သူကအရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာနဲ့သူရဲ့ထုတ်ကုန်တွေကိုကမ္ဘာတစ်ပတ်လုံးကိုဖြန့်ကျက်ပြီးတော့သွားဖို့ အတွက်ဒီလမ်းကြောင်းကြီးကိုဖောက်လုပ်တဲ့နေရာမှာဒီပဋိပက္ခကိုဂရုကိုမစိုက်ဘူး။ကျနော်တို့ရခိုင် လူမျိုးတွေကလည်းဒီပဋိပက္ခကအသေးအမွှားပါ။အစွဲရေးနိုင်ငံတောင်သူ့ဘေးပတ်ပတ်လည်လည် မှာနေတိုင်းတိုက်ပွဲဖြစ်နေတာတောင်စီးပွားတက်အောင်လုပ်နေတာပါ။ဒီပဋိပက္ခကိုဖြေရှင်းရင်းနဲ့ စီးပွားရေးကိုလုပ်သွားရမယ်။ဒီပဋိပက္ခကြီးပေါ်မှာမှိုန်းမောတွေဝေစိတ်ညစ်နေပြီးငိုနေလို့မရဘူး။ ဒီပဋိပက္ခပေါ်မှာအကျိုးရှိတဲ့ဟာတွေကိုယူပြီးတော့ကျနော်တို့အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင်စီးပွားဖြစ်အောင် လုပ်သွားဖို့လိုပါတယ်။အဓိက system ကောင်းဖို့လိုတယ်။အဓိက rule of Law လိုတယ်” ဦးဇော်အေးမောင်

“အခုလောလောဆယ်ကြည့်မယ်ဆိုရင်ရွှေသဘာဝခါတ်ငွေ့ ထွက်နေပါတယ်။ဒီတော့စီမံကိန်းတစ်ခု အတွက်ကျနော်တို့စာချုပ်ချုပ်ကတည်းကပေးရတဲ့ဟာတွေရှိပါတယ်။အဲဒီတော့ဒီထဲကရာခိုင်နှုန်းတစ်ခု ကိုကျနော်တို့ရခိုင်ပြည်နယ်အတွက်ကျန်းမာရေးမှာသုံးမလား။ပညာရေးမှာသုံးမလား။နောက်တစ်ခုက အင်ဒိုနီးရှားကြည့်ကြည့်၊နိုင်ဂျီးရီးယားကြည့်ကြည့် အဲလိုမျိုးစီမံကိန်းတစ်ခုလုပ်တယ်ဆိုရင်ပြည်နယ် အဆင့်မှာရှိတဲ့ရပိုင်ခွင့်တွေရှိပါတယ်။ဒါပေမယ့်ကျနော်တို့ဒီလိုမျိုးမရဘူး။အဲဒီတော့ပြည်နယ်အဆင့်တွေ မှာဦးစားပေးလုပ်ရမယ့်အပိုင်းမှာကျနော်တို့အတွက်စိန်ခေါ်မှုတွေရှိနေပါတယ်။ဒါကအဓိကကတော့ အခြေခံဥပဒေနဲ့နိုင်ငံရေးအရဖြေရှင်းရမယ့်ပြဿနာတွေပဲဖြစ်ပါတယ်” ဦးဝင်းအောင်

“ကျနော်တို့စီးပွားရေးတစ်ခုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာဖို့ဆိုရင်သေချာတာကကျနော်တို့နိုင်ငံရေးအာမခံချက် ရှိဖို့လိုပါတယ်။ကျနော်တို့ Local ဘယ်လောက်ဖွံ့ဖြိုးနိုင်သလဲ၊ကျနော်တို့ဒေသခံတွေဘယ်လောက် အထိတိုးတက်သွားနိုင်သလဲဆိုတာနိုင်ငံရေးအရတကယ့်အာမခံချက်ရှိနေပြီလားဆိုတာကျနော်တို့ပြန် စဉ်းစားဖို့လိုပါတယ်။အခုဆွေးနွေးခဲ့တဲ့အပိုင်းမှာရွှေဂါတ်စ်ကိုကျနော်တို့ ၂၀၁၀ခုနှစ်လူလိုင်လကစပြီး တရုတ်ပြည်ကိုပို့တယ်ပေါ့လေ။ဒီတော့ရခိုင်ပြည်နယ်လူထုအတွက်အကျိုးခံစားခွင့်ဘယ်လောက် ရှိနေပြီလဲ။နောက်တစ်ချက်က ၂၀၁၅ခုနှစ်ဖေဖော်ဝါရီလကစပြီးရေနံကိုကျနော်တို့စပြီးလွှတ်တယ်။ လွှတ်တဲ့အခါမှာနိုင်ငံတကာရေလမ်းကြောင်းဆိုပြီးသတ်မှတ်လိုက်တဲ့အတွက်ရေလုပ်သားပေါင်း ၂၀၀လောက်ကအဲ့ဒီနေရာကဖယ်ပေးလိုက်ရတယ်။အဲ့ဒီအတွက်ကျနော်တို့တောင်းဆိုမှုတွေလုပ် ကြပါတယ်။ဒါပေမယ့်အစိုးရကဘာမျှဖြေရှင်းပေးတာမျိုးမရှိဘူး။ဒီတော့နိုင်ငံရေးအရအာမခံချက် ဆိုတဲ့နေရာမှာဥပဒေအရအာမခံချက်ရှိဖို့လိုပါတယ်” ဦးထွန်းကြည်

“SEZ ဥပဒေကဇယား-၁မှာပါတယ်။ဇယား-၂မှာမပါဘူး။ဇယား-၂မှာမပါတဲ့အတွက်ရခိုင်ပြည်နယ် လွှတ်တော်ကဘာမျှလုပ်လို့မရဘူးဖြစ်နေတယ်။အဲ့တော့ ၂၀၀၈ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဟာ ကျနော်တို့ကလက်တွေ့ကျကျဘဲဆွေးနွေးကြရအောင်ပါ။လက်တွေ့ကျတာမပြောတော့ဘူး။ ပြင်ဖို့ အရမ်းခက်တယ်နော်။အဲ့တော့ပြင်ဖို့လွယ်တဲ့ဟာလေးတွေနဲ့ပြင်သွားလို့ရတယ်။အဲ့တော့ဘာလွယ် သလဲ၊ပြီးခဲ့တဲ့အစိုးရလက်ထက်တုန်းကကျနော်တို့မျှော်လင့်ခဲ့တယ်။ဒါပေမယ့်ဖြစ်မလာဘူး။ဇယား-၁ မှာအရမ်းများနေတယ်။ဇယား-၂ကိုပြောင်းပေးရမယ်။တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ရဲ့လုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုများ များပြောင်းပေးရမယ်။တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့တွေကိုလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေများများပြောင်းပေးလိုက် ရင်ဒေသခံတွေပြဿနာကအများကြီးပြေလည်သွားလိမ့်မယ်။လွယ်လွယ်လေးပါ။ဒီကနေ့ပြည်ထောင် စုလွှတ်တော်မှာ NLD အမတ်တွေအများကြီးရှိတယ်။တပ်မတော်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေ ကလည်းဇယား-၁ ကနေဇယား-၂ကိုပြောင်းဖို့အတွက်တော်တော်များများကိုထင်တယ်။ ကန့်ကွက်ကြမှာမဟုတ်ဘူး။နောက်တစ်ခုကဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုအရမ်းများနေတယ်။ဒီတော့တိုင်းပြည် ကခေါင်းကြီးပြီးတော့အောက်ပိုင်းကသေးနေတယ်” ဦးဇော်အေးမောင်

“ကျနော်တို့ရခိုင်မှာဖြစ်တဲ့ကိစ္စတွေအားလုံးကလည်းဒါကဆင်းရဲခြင်းကနေဆင်းသက်လာတဲ့ခါးသီး မှုတွေပါ။ဒီခါးသီးမှုတွေကိုပျောက်အောက်ကုရမယ့်ဆေးကတော့ဆင်းရဲခြင်းပပျောက်အောင်နဲ့ ချမ်းသာအောင်လုပ်တဲ့နည်းကလွဲပြီးကျန်တဲ့နည်းကဘာမျှမရှိဘူး။ဒီစစ်မက်ရေးရာအရဖြေရှင်းတယ် ဆိုတာကလည်းယာယီလက်ပူတိုက်တာပါ။ဒါကအမြဲတမ်းအတွက်တည်ငြိမ်တဲ့တိုးတက်မှုမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့တည်ငြိမ်တဲ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုဘဲဦးစားပေးစေချင်ပါတယ်။နောက်တဆက်တည်းပြောချင်တာ

ကကျနော်တို့ရခိုင်ဒေသမှာမြို့နယ်ပေါင်း၁၇မြို့နယ်ရှိပါတယ်။တစ်မြို့နယ်မှာစက်ရုံအလုပ်ရုံအကြီးကြီး တစ်ရုံစီတည်လို့ကျနော်တို့ရခိုင် develop ဖြစ်မလာဘူး။ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ကျနော်တို့ဆီမှာကုန် ကြမ်းမရှိဘူး။အခြေခံအဆောက်အအုံအရမ်းဆင်းရဲတယ်။ဆင်းရဲတော့ဒီစက်ရုံအလုပ်ရုံတွေကလည်း ဒီကနေ့ဖွင့်ပြီးမကြာခင်မှာပြန်ပိတ်ရမှာပဲ။အဲ့တော့တကယ်လက်တွေ့ ကျကျနဲ့တကယ်အကျိုးရှိမယ့် အလုပ်ကကျောက်ဖြူ SEZ လိုဟာမျိုးကပဲကျနော်တို့ရခိုင်ဒေသကိုတကယ်ဆွဲတင်လာမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ကျောက်ဖြူ SEZ ကိုကျနော်တို့တိုင်းပြည်အတွက်ကော၊ရခိုင်အတွက်ကောအသုံးတည့်အောင် ဘယ်လိုတည်ဆောက်မလဲဆိုတဲ့အပေါ်မှာပဲကျနော်တို့စဉ်းစားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ကမ္ဘာပေါ်မှာ SEZ တွေအများကြီးရှိပါတယ်။ SEZ တိုင်းမအောင်မြင်ပါဘူး။ဘာလို့လဲဆိုတော့အဓိကကဏ္ဍကွက်ပါ။ ဒီတော့ကျောက်ဖြူ SEZ ကအောင်မြင်မယ့်နည်းလမ်းကတော့ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးဈေးကွက်ကြီးဖြစ်တဲ့ တရုတ်ပြည်ကြီးရဲ့ဈေးကွက်ကိုအသုံးချမှအောင်မြင်မှာပါ။နို့မို့လို့ရှိရင် SEZ ဖြစ်မလာဘဲနဲ့စစ်အခြေ စိုက်စခန်းတွေပဲဖြစ်လာမယ်” ဦးငြိမ်းချမ်းမောင်

“ကျနော်တို့ကိုဖွံ့ဖြိုးအောင်ဘယ်ဟာကအာမခံချက်ပေးမှာလဲ။ဂါတ်စ်ကနေဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာ ဝင်တယ်။ဒါပေမယ့်ရခိုင်ပြည်နယ်ကိုတစ်နှစ်တစ်နှစ်ပေးတဲ့ဘတ်ဂျက်ကအမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း၁၁၀ ဝန်းကျင်ပဲရှိတယ်။ဒီလူတွေနဲ့ဒါကိုဘယ်လိုဖွံ့ဖြိုးအောင်လုပ်မလဲ။နောက်တစ်ပိုင်းကကျနော်တို့မှာ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိပဲနဲ့ ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ဖို့ဆိုတာ level တူဖို့လိုတယ်။ level မတူဘဲနဲ့ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်လို့မရဘူး။ဒီတော့ကျနော်တို့မှာနိုင်ငံရေးအရဘယ်လောက်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိနေပြီလဲ။ဒါကို ကျနော်တို့စွဲစွဲမြဲမြဲကိုင်ဖို့လိုတယ်။နောက်တစ်ချက်ကလည်းရခိုင်ပြည်နယ်ကပဋိပက္ခကြောင့် ဆင်းရဲနေတာမဟုတ်ဘူး။ရခိုင်ပြည်နယ်ကစီမံခန့်ခွဲမှုညံ့ဖျင်းတဲ့အတွက်ကြောင့်ကျနော်တို့ဆင်းရဲ လာတာဖြစ်တယ်။ရခိုင်ပြည်နယ်မှာပင်လယ်သံယံဇာတတွေများစွာရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲ့ဒီသံယံဇာ တတွေကိုကျနော်တို့ဘယ်လောက်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရထားပြီလဲ။ကျနော်ဆိုလိုတာကဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုစနစ် ကိုလျှော့ချတဲ့စနစ်ကိုစသုံးဖို့လိုတယ်။ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကပြင်ဖို့အရမ်းခက်တယ်။ပြင်ဖို့ခက် တယ်ဆိုရင်ကျနော်တို့နိုင်ငံမှာလူဦးရေ၅၂သန်းကအရေးကြီးသလား။ဖွဲ့စည်းပုံကအရေးကြီးသလား။ ဒါကိုကျနော်တို့ပြန်ပြီးတော့စဉ်းစားဖို့လိုပါတယ်။” ဦးထွန်းကြည်

“အကြီးမားဆုံးစိန်ခေါ်မှုကတော့ ၂၀၀၈ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပေါ့။အဲ့ဒီအထဲမှာအဲ့ဒီမိကျသနာ ကဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုများတော့ဥပမာ-ဘူးသီးတောင်၊မောင်တောမှာမဖြစ်ခင်ကတည်းကပဋိပက္ခကမြန်မာ့ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကော်မရှင်ကလူတစ်စုကနေတိုင်းနဲ့ပြည်နယ်တွေမှာအကျိုးစီးပွားအတွက်ကြိုက်သလို စီမံခန့်ခွဲပြီးတော့လုပ်ချလိုက်တယ်။အောက်ခြေကဒေသခံတွေကဘာမျှကိုမသိခဲ့ဘူး။အဲ့ဒီမှာပဋိပက္ခ

တွေ့စတယ်။အဲ့ဒီကနေတဆင့်ကျနော်တို့ဆင်းရဲမွဲတေမှုနဲ့ခံစားပိုင်ခွင့်ဖြစ်မလာတာတွေရှိလာတယ်။ ဒါကြောင့်နိုင်ငံရေးဘက်ကိုပဲစပြီးစဉ်းစားရမယ်။ဒီအပြင်တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာကျနော်တို့ economic growth စီးပွားရေးဆိုင်ရာပိုင်းမှာလည်းပိုပြီးတော့တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာဖို့ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖို့လိုပါတယ်” ဦးဝင်းအောင်

ပရိသတ်-ဦးစိုးမော် (မြန်မာနိုင်ငံသစ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၊နာယက) ((ရခိုင်ပြည်နယ်ရဲ့ စီးပွားရေး ကပဋိပက္ခကြားထဲမှာအောင်မြင်နိုင်မလားဆိုတဲ့ကိစ္စကို အစွဲရောင်းနိုင်ငံနဲ့နှိုင်းယှဉ်ပြီးပြောသွားတာတွေရ ပါတယ်။အစွဲရောင်းဆိုတာကသန်းပေါင်းများစွာသောဘာသာခြားတွေဝိုင်းဝန်းထားတဲ့ကြားကနေပြီးတော့ ကနေစီးပွားရေးမှာလှမ်းလှမ်းတောက်အောင်မြင်နေတဲ့နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။အဲ့ဒါကိုအတုယူပြီးတော့ ရခိုင်ဒေသ၊ရခိုင်လူမျိုးများကလုပ်ဆောင်မယ်ဆိုရင်စီးပွားရေးကမဖြစ်စရာအကြောင်းမရှိပါဘူး။နောက် တစ်ချက်ကကျနော်တို့စီမံခန့်ခွဲမှုမှားတဲ့ကိစ္စပေါ့နော်။ကျနော်တို့တစ်သက်လုံးမှားယွင်းတဲ့စီမံခန့်ခွဲ မှုတွေကြောင့်ရခိုင်တိုင်းရင်းသားတွေတင်ဆင်းရဲမွဲတေမှုခံရတာမဟုတ်ပါဘူး။ကျနော်တို့လိုဗမာတိုင်း ရင်းသားတွေလည်းဆင်းရဲမွဲတေမှုကိုခံနေရတာဖြစ်ပါတယ်))

ပရိသတ်-မင်းသုခ ((ကျနော်တို့ ၂၀၀၈ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကနိုင်ငံရေးမှာအဟန့်အတား တစ်ခုဖြစ်သလိုစီးပွားရေးမှာလည်းအခက်အခဲဖြစ်နေတယ်။ဒီနေရာမှာကျနော်တို့ကပင့်ကူအိမ် အများကြီးရှိတဲ့အထဲကပင့်ကူအိမ်သေးသေးလေးကိုပဲဆွေးနွေးနေသလိုခံစားနေရတယ်။ဒီ ၂၀၀၈ ဆိုတာကစီးပွားရေးတစ်ခုတည်းတင်မဟုတ်ဘူး။ဘက်ပေါင်းစုံကျနော်တို့အတွက်အခက်အခဲဖြစ်နေ တယ်။ဒီလိုမျိုးဖြစ်နေတာကိုစီးပွားရေးတစ်ခုတည်းကိုကွက်ပြီးယေဘုယျဖြေရှင်းနေမယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့အနေနဲ့တော်တော်ကြီးစဉ်းစားရမယ့်အဖြေတစ်ခုလိုဖြစ်နေပါတယ်။နောက်တစ်ချက်က ရခိုင်မှာဖြစ်နေတဲ့ပဋိပက္ခတွေကိုဖြေရှင်းဖို့အတွက်စီးပွားရေးနည်းလမ်းနဲ့ဖြေရှင်းလို့ရတယ်။ဖြေရှင်း လို့ရတဲ့နည်းလမ်းကလည်းအင်မတန်လွယ်ကူတယ်။ဒီအဖြေကိုလည်းသိတယ်လို့ပြောခဲ့တာကြောင့် ဒီ ၂၁ခုကထပ်တူကျသလားဆိုတာသိချင်ပါတယ်))

ပရိသတ်-ကိုငြိမ်းချမ်း ((အကုန်လုံးကနိုင်ငံရေးအရဖြေရှင်းရမယ့်ပြဿနာလို့ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး ၂၀၀၈ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို highlight လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ဒီနေရာမှာရခိုင်ပြည်နယ် မောင်တောနဲ့ကျောက်ဖြူဒေသမှာဖြစ်ခဲ့တဲ့အခြေအနေတွေကမြေယာအုပ်ချုပ်မှုစနစ်အားနည်း ချက်တွေကြောင့်ဆိုတာအများကြီးပါတယ်။ဒါကြောင့်မြေယာအုပ်ချုပ်မှုယန္တရားအသက်ဝင်ဖို့ လိုတယ်။အရင်အစိုးရကော၊လက်ရှိအစိုးရကောမြေယာဥပဒေ၊တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုကိုလုံးဝ မလုပ်နိုင်သေးဘူး))

“ဒီပဋိပက္ခကိုဖန်တီးတဲ့လူကအုပ်စုကအများကြီးမရှိဘူး။အမေရိကန်နိုင်ငံမှာအခြေချပြီးတော့လော်ဘီလုပ်နေတယ်။တက္ကမ္ဘာလုံးကိုသတင်းအမှားကိုအမှန်လုပ်နေတယ်။ပြီးတော့အမှန်တွေကိုအမှားလုပ်နေတယ်။အဲ့ဒါတွေကိုတစ်နိုင်ငံနဲ့တစ်နိုင်ငံဆက်သွယ်ပြီးတော့သူတို့ကိုကျနော်တို့ဝရမ်းထုတ်ပြီးတော့ကမ္ဘာပေါ်မှာအင်တာပိုဆိုတာရှိတယ်။အဲ့ဒီအင်တာပိုနဲ့ဖမ်းခိုင်းလိုက်ယုံဘဲ။မြန်မာနိုင်ငံမှာထွက်ပြေးလာတဲ့မူးယစ်ဆေးဝါးခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ကိုအစိုးရကဖမ်းပြီးတော့တရုတ်အစိုးရလက်ထဲအပ်လိုက်တယ်။သူ့ကိုတရုတ်ပြည်မှာသေဒဏ်ပေးလိုက်တယ်။အဲ့လိုဘဲကျနော်တို့နိုင်ငံကိုဒုက္ခပေးနေတဲ့အဲ့ဒီအုပ်စုကလက်ဆယ်ချောင်းတောင်မပြည့်ဘူး။အဲ့ဒီအုပ်စုကအမေရိကားမှာရှိတယ်။အဲ့ဒါကိုအင်တာပိုနဲ့ဆက်သွယ်ပြီးတော့ကျနော်တို့အမှုဖွင့်ပြီးတော့အရေးယူလို့ရပါတယ်။ဖမ်းခိုင်းလို့ရပါတယ်။နောက်တစ်ချက်ကကျနော်တို့ရခိုင်ပြည်နယ်အစိုးရကအားရှိအောင်လုပ်ရပါမယ်။ပြီးတော့ရခိုင်ပြည်နယ်မှာတရားဥပဒေစိုးမိုးမှုအားကောင်းအောင်လုပ်ရမယ်။ဒီအချပြဿနာတက်တဲ့နောက်ကွယ်မှာမူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာတွေပါတယ်။အဲ့တော့ဒီမူးယစ်ဆေးဝါးကိုအမြစ်ပြတ်ချေမှုန်းပြစ်ရမယ်။ပြီးတော့ရခိုင်ပြည်နယ်ခြံစည်းရိုးကိုလုံအောင်ကာရမယ်” ဦးဇော်အေးမောင်

အဆုံးသတ်
